

Hazreti Zülkarneyn (as) ve Çin Seddi

Seyit Sönmez: “Hazret-i Zülkarneyn (as) veli midir, nebî midir? Bedüzzaman (ra) bütün müfessir kavillerini naklettikten sonra Çin Seddi’nin, Kur’ân’ın bahsettiği İlâhî takviye ile yapılmış sed olduğunu söylemenin “câiz” olduğunu kaydeder. Çin Seddi Türk saldırılarına karşı inşâ edildi. Bu durumda seddin Hz. Zülkarneyn’in (as) seddi olmaması gerekir diye düşünüyorum. Ayrıca Ye’cüc ve Me’cüc meselesi hakkında da bilgilendirirseniz sevinirim.”

Hazret-i Zülkarneyn (as), Kur’ân’da ismiyle zikredilen sâlihlerdendir. Kimliği konusunda açık bir nass olmadığı için nebî mi olduğu, velî mi olduğu, sâlih bir padişah mı olduğu hep tartışma konusu olmuştur. Bazı müfessirler, Kur’ân’da Allah’ın “Yâ Ze’l-karneyn” 1 şeklinde hitap ettiğinin bildirilmesini nazara alarak nebî olduğunu; bazıları da veli olduğunu iddiâ ederler. Bu konudaki ihtilâfa Üstad Bedüzzaman (ra) son noktayı koyar: Zülkarneyn, Allah’ın kendisini husûsî güç ve kuvvetle te’yid ettiği 2 Yemen Padişahlarından bir şahıstır ki, Hazret-i İbrahim (as) zamanında yaşamış ve Hazret-i Hızır’dan ders almıştır.³

Fahrüddin Razi gibi, Zülkarneyn’in, “Yunanlı İskender” olduğunu iddia eden kimi âlimler de olmuştur. Fakat Milâttan yaklaşık üç yüz sene önce yaşamış ve Aristo’dan ders almış olan Yunanlı İskender’in tarihî süreç açısından Zülkarneyn olamayacağına müfessirlerin çoğunluğu birleşmişlerdir.⁴ Bedüzzaman da (ra) Zülkarneyn’in, Yunanlı İskender olmadığını kaydetmiştir.⁵

Hazret-i Zülkarneyn’in, Ye’cüc ve Me’cüc denilen bozguncu, fitne ve fesatçı, mütecâviz, vahşî, saldırgan, yağmacı, yıkıcı ve zâlim iki kabilenin şerrinden ve saldırılarından medenî ve mazlûm kavimleri korumak için bir sed binâ ettiğini, yine Kur’ân beyan ediyor.⁶ Kur’ân, bu seddin nerede inşâ edildiğini ise açıkça bildirmiyor. Dolayısıyla esasen bu konuyu bize kapatıyor. Kimi müfessirler bunun Çin Seddi olduğunu, kimileri Yemen’de bulunan Me’rib Seddi olduğunu, kimileri Ermenistan ile Azerbaycan’ın iki dağı arasında (Kafkasya’da) bulunan Derbent’teki demir kapı olduğunu, kimileri Buhârâ’nın ortasında yer alan Kokya Dağı bitişiğinde bulunduğunu, kimileri de bu seddin zamanla höyük şeklinde örtülerek bir dağ şeklini alıp kaybolduğunu nakleder. Rivâyetler muhtelifdir. Tarihte bu isme lâayık birçok sedlerin yapıldığı da bir gerçektir. Burada açık olan, bu seddin demir ve bakır eritilip

dökülerek müstesnâ bir inşâ tarzı ile yapılmış olduğudur.⁷ Bedüzzaman (ra) bütün bu müfessir kavillerini naklettikten sonra Çin Seddinin, Kur'ân'ın bahsettiği İlâhî takviye ile yapılmış sed olduğunu söylemenin “câiz” olduğunu kaydediyor.⁸

Bu sed için Hz. Zülkarneyn'in; “Bu, Rabb'imden bir rahmet eseridir. Rabb'imın vaad ettiği vakit geldiğinde onu yerle bir eder; Rabb'imın vaadi haktır” sözü de Kur'ân'ın beyanâtı arasındadır. ⁹

Ye'cüc ve Me'cüc'ün bozguncu, fesatçı, yıkıcı ve zâlim iki kabile olduğunu dün ifade etmiştik. Ye'cüc ve Me'cüc'ü bir kavme verip, o kavmi yermeye veya başka kavimleri övmeye gerek yok. Bu kabilelerin Hazret-i Nûh'un oğlu Yafes'in torunlarından iki kabile olduğunu söyleyenler olduğu gibi; Moğol ve Mançur taifeleri olduğunu söyleyenler, kuzey doğu kavimlerinden birer kavim olduğunu söyleyenler, insanoğlundan medeniyeti bozmaya ve yıkmaya vazifeli bir taife olduğunu söyleyenler ve nihâyet Allah'ın mahlûkatından yerin üstünde veya içinde insan veya insan olmayan, ama insanoğlunun kıyâmetine sebep olan bir taife olduğunu söyleyenler de mevcuttur.

Bedüzzaman Hazretleri (ra) bu konudaki ihtilâfı da şu hükmüyle gideriyor: Ye'cüc ve Me'cüc, bozguncu, yıkıcı, fesatçı, medeniyet ve huzur toplumlarının eceli hükmünde Allah'ın mahlûkâtından iki tâifedir.¹⁰

Üstad Bediüzzaman Hazretleri (ra) bu seddin sadece külliyyetinden bir ferdinin Çin Seddi olduğunu beyan ediyor;¹¹ fakat şu kesin tesbitini de kaydetmeden geçmiyor: Sedd-i Zülkarneyn, müfsitlerin şerlerini def'etmek için yapılmış büyük bir sed ve cesim bir duvardır.¹²

Kur'ân'ın küllî ve geniş olayları birer örnekte nazarlara sunduğunu, buradan hâdisenin benzerlerine intikal edilmesinin ve belli hisseler çıkarılmasının aklen daha kolay olacağını beyan eden Bedüzzaman Hazretleri (ra), Kur'ân'ın kıssaları hisse alınması için zikrettiğini, bu kıssaların Kur'ân'ın maksatlarına münâsip noktalarının seçilerek hayat ukdeleri hükmünde ana maksada bağlanması gerektiğini, hâdisenin detaylandırılması değil, hisse alınmasının önemli olduğunu vurgular.¹³ Ye'cüc ve Me'cüc ile Sedd-i Zülkarneyn hadisesinin de, küllî efrâdı içerisinde bir ferdi teşkil ettiğini, meselâ Ye'cüc ve Me'cüc'ün bozguncu ve şerîr sıfatlarıyla kıyâmete yakın yeniden çıkacağını ve dünyayı fesada boğacağını da sahîh rivâyetlerde bildirildiğini haber verir.¹⁴

Sahîh kaynaklarımızda Nevvâs b. Sem'ân'ın (ra) rivâyet ettiği oldukça uzun bir hadîs vardır. Bu hadiste Peygamber Efendimiz (asm) deccaldan bahseder. Deccalin

fitnesinin dehşeti hakkında, “Ben aranızda bulunmazken çıkacak olursa, herkes kendi nefsinin müdâfii durumunda olacaktır” buyurur. Sonra oldukça uzun ve müteşâbih bilgiler verir. Hazret-i Îsâ’nın (as) ineceğini haber verir. İnsanların şerlilerinden olan Ye’cüc ve Me’cüc’ün kıyâmete yakın yeniden türeyeceğini ve dünyayı fesada vereceğini beyan eder. Bu hadiste Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm), Ye’cüc ve Me’cüc’ü “insanların şerlileri” sıfatıyla tanımlar.¹⁵

Bedüzzaman Hazretleri (ra), bu hadîsin tefsîri sadedinde yaptığı îzâhâtta, meselâ çekirge gibi bir âfetin bir mevsimde pek çok bulunabileceğini, mevsim değıştikçe memleketi fesâda veren o yoğun kabilenin hakîkatının mahdud bazı fertlerde saklanacağını, zamanı geldikçe emr-i İlâhî ile yeniden o mahdud fertlerden gâyet çoklukla aynı fesadın başlayabileceğini; çünkü onların karakterleri ve yapıları değışmediğini, ancak inceldiğini, mevsimi gelince zuhur edebileceğini beyan eder. Bu örnekten hareketle; bir zaman dünyayı yaşanmaz hale getiren Ye’cüc ve Me’cüc taifesinin de mevsimi geldiği vakit, izn-i İlâhî ile dünyayı ve beşerin medeniyetini yeniden darmadağın edeceğini, dünyanın yeniden büyük bir şer ve fesat fırtınası yaşayacağını kaydeder.¹⁶ Allah bilir; bu şer ve fesat yoğunluğu öyle arsız ahlâksızlıkları netice verir ki, belki de kıyâmet bu şerir yığının üzerine kopar.

Zâten insanın fıtratında bozmak, yıkmak ve zulmetmeye karşı şiddetli bir meyelân vardır. Bu meyelân îmânla ve Allah korkusuyla sınırlanmadığı ve tahdit edilmediği takdirde, ortaya çıkacak fitne ve fücurun Sedd-i Zülkarneyn’e sebep olan Ye’cüc ve Me’cüc’ü aratmayacağı açıktır.¹⁷ Belki bundandır ki, insanlığın yüzde doksan gibi bir ekseriyetinin Ye’cüc ve Me’cüc olduğunu nakledenler de olmuştur.¹⁸

Bedüzzaman hazretleri (ra) bu tehlikeyi hiçbir zaman göz ardı etmediğinden, uzun ve verimli ömrünün tamamını milletin îmânının selâmeti için vakfediyor; sedd-i Kur’ânî’nin tezelzülüyle Ye’cüc ve Me’cüc’den daha müthiş olarak, ahlâkta ve hayatta karanlıklı ve zulümlü bir anarşiliğin ve dinsizliğin fesadına karşı tek çârenin îmân hizmetinde kilitlenmek ve yoğunlaşmak olduğunu şiddetle haber veriyor.¹⁹

Dipnotlar:

- 1- Kehf Sûresi, 18/86 2- Muhâkemât, S. 59 3- Lem’alar, S. 112 4- Tecrit Terc. IX/98
- 5- Lem’alar, S. 112 6- Kehf S, 18/95 7- Kehf S, 18/96 8- Muhâkemât, S. 60 9- Kehf S, 18/98 10- a.g.e., S. 60 11- Lem’alar, S.113 12- Muhâkemât, S. 59 13- Muhâkemât, S. 61 14- Sözler, S. 311 15- R. Sâlihîn, 1805 16- Sözler, S.311 17- Şuâlar, S. 507 18- Tecrit Terc. IX/101 19- Kastamonu Lâhikası, S. 111